

Legendarny William Magear „Boss” Tweed

30 stycznia 1873 r. rozpoczął się pierwszy proces przeciwko Williamowi M. Tweedowi – legendzie korupcji w Stanach.

Na pierwszej rozprawie sędziowie nie wydali wyroku skazującego, niemniej był to początek kolejnych udanych pozwów przeciwko człowiekowi, który przez dekady „trzymał w kieszeni” większość nowojorskiego establishmentu.

© Bank zdjęć Photogenica, Autor: Vacclav

Kilka faktów o Williamie M. Tweedzie. Urodził się 3 kwietnia 1823 r. w Nowym Jorku. Był między innymi strażakiem ochotnikiem, handlował krzesłami, a także pracował jako księgowy w firmie zamiatającej ulice. Jego kariera miała się jednak dopiero rozpocząć. W wieku 28 lat został radnym Nowego Jorku i szybko awansował. W 1852 r. był już przedstawicielem stanu Nowy Jork („state representative” jest zbliżony rangą do funkcji posła, podczas, gdy „senator” odpowiada stanowisku o tej samej nazwie w Polsce). W 1856 r. był członkiem Rady Konsultacyjnej (Advisory Board) miasta Nowy Jork, a od roku 1867, jako senator, zasiadał w Kongresie.

William Magear „Boss” Tweed nie zadowalał się drobnymi „machlojkami”. Dla wszystkich, którzy chcieli go naśladować, stał się niedoścignionym wzorem. Pomyślałby ktoś, że zwykły nowojorski radny dzielnicy (alderman) będzie kontrolował całe miasto, a nawet rząd Stanów Zjednoczonych. Bycie radnym w 1852 r. znaczyło dużo więcej niż dziś. Alderman był małym władcą despotycznym. Wyznaczał

policjantów w swojej dzielnicy (ward) – od patrolujących ulice po komisarza, przyznawał licencje dla „saloons” i „tawern” (porter houses – w języku tamtych czasów), nagradzał zezwoleniami na operowanie komunikacją miejską. Licencje, oczywiście, były ważne po uzyskaniu podpisu burmistrza, a jeśli ten odmówił, można było to ponownie przegłosować. Gdy to nie wystarczało, posuwano się do szantażu. Wspomniana działalność była głównym źródłem nielegalnych dochodów. Co więcej, Tweed zasiadał jako sędzia w sądzie miejskim (Mayor's Court), którego trybunał sądził również za pogwałcenie prawa wyborczego. Uważa się, że za kadencji Tweeda i innych radnych, oszukiwanie przy wyborach było tak ryzykowne, jak dawanie datków na niedzielną tacę i w rzeczy samej – mało kogo obchodziło. Podobno, kiedy Tweed zasiadał w radzie miejskiej, nazywano ją Radą Czterdziestu Złodziei.

Centrum dowodzenia bezprecedensowych rządów w latach 1865–1871 mieściło się w Tammany Hall* (East 14th Street na wysokości 3rd Ave.). Tweed umieścił swoich emisariuszy w każdym nowojorskim urzędzie. Kontrolował wszystkie nominacje Partii Demokratycznej w latach 1860–1870. Przy zastosowaniu wszelkich możliwych środków, uczynił siebie gubernatorem stanu Nowy Jork, dzierżąc kilka innych publicznych tytułów. Przekupstwem zjednał sobie policję. Kalkulacja była prosta, bo w prostocie kryje się geniusz. Jeden z dwóch wydanych w mieście dolarów trafiał do kieszeni Tweeda. Jego kontrola rozciągała się także na Partię Republikańską – choć sam sprzyjał Demokratom – którą unieszkodliwił poprzez płacenie kieszonkowego jej liderom. To samo zrobił z tzw. półświatkiem, zatrudniając podczas wyborów „rzejmieszków” – oni już dbali o to, by do urn dotarli właściwi wyborcy, a ci niewłaściwi zajęli się czymś innym. W ciągu niespełna trzech lat cały nowojorski przemysł budowlany był pod jego opieką. Od roku 1868 do 1870 r., przez korupcyjną aktywność Tweeda, deficyt budżetowy Nowego Yorku powiększył się o ponad 100 mln dolarów. Co więcej, w mieście nic wtedy nie wybudowano. Prawie nic. W Nowym Yorku nadal stoi Tweed Courthouse. Miasto zapłaciło za niego 13 milionów dolarów, podczas gdy zaledwie 1/4 tych funduszy pozwoliłaby wybudować w tamtych czasach budynek o podobnej kubaturze.

Kiedy wydało się, że Tweed zarobił na korupcyjnym biznesie od 30 do 200 mln dolarów (niektórzy zaczynają liczyć od sumy 75 milionów), miasto stało już na skraju bankructwa. To odkrycie doprowadziło do postawienia go przed ławą przysięgłych. Nie nazywałby się jednak Tweed, gdyby nie przekupił sędziów przysięgłych. Pierwszy proces unieważniono. Podczas drugiego zastosowano, niespotykane dotąd, środki bezpieczeństwa. Każdemu ławnikowi przydzielono, 24 godziny na dobę, niekoniecznie za jego zgodą, policjanta w cywilu. Każdy policjant miał z kolei przydzielonego, 24 godziny na dobę, niekoniecznie za swoją zgodą, prywatnego detektywa. Każdy detektyw był zobowiązany do składania codziennych raportów.

William Magear Tweed został aresztowany w 1872 r. Po ucieczce z więzienia udał się do Hiszpanii, skąd jednak szybko wrócił za kratki. Jak to często bywa, wpadł w bardzo

głupi sposób – został rozpoznany na rysunku wykonanym przez Thomasa Nasta, sławnego w swoich czasach rysownika. Sąd wyznaczył kaucję 8 mln dolarów (które pomnożone przez 20 pozwolą wyobrazić sobie dzisiejszą wartość tej kwoty). Ponieważ takie wynalazki jak dyktafony i ukryte kamery nie zostały wtedy jeszcze wynalezione, tak naprawdę nigdy nie dowiemy się, ile ukradł. Szacuje się, że było to pomiędzy 250 mln a 3,2 mld dzisiejszych dolarów. Co ciekawe, przed aresztowaniem Tweed zdążył pozwać miasto Nowy Jork w procesie cywilnym.

„Boss” został skazany na 12 lat więzienia. Schorowany, chciał zawrzeć ostatni „deal”. Ponieważ pisanie książek, by ratować się z kłopotów finansowych również nie było jeszcze praktykowane na szeroką skalę, w zamian za wyjawienie sekretów związanych z „Tweedową Siatką” poprosił, by resztę życia pozwolono mu spędzić na wolności. Nie dostał jednak na to zgody. William Magear Tweed zmarł w więzieniu 12 kwietnia 1878 r., zabierając nienapisaną powieść do grobu.

*Tammany Hall przez dekady było miejscem, które wspierało imigrantów, najpierw Irlandczyków, później wszystkich o obcym pochodzeniu, a stanowili oni ponad połowę mieszkańców Nowego Yorku i 2/5 mieszkańców Ameryki. Nie znając lokalnego prawa, obyczajów, języka – patronat, jaki sprawowali nad nimi ludzie z Tammany Hall był często ich jedynym ratunkiem. Taka zależność była jednym z trybików tzw. Tammany Hall Machinery, którą przez interesujący nas czas, zarządzał „Boss” Tweed.

Źródła: 712educators.about.com, Davis Wiles „Boss Tweed and the Tammany Hall”; „Boss Tweed: The Story of a Grim Generation”. Denis Tilden Lynch. Wyd. Boni and Liveright. New York 1927

Opublikowano w dniu 30.01.2020 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA